

Sygn. akt VIII GC 3110/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Asesor sądowy Przemysław Kociński

Protokolant st. sekretarz sądowy Dorota Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 października 2020 roku w Bydgoszczy

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko R. U. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 36.256,02 zł (trzydzieści sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt sześć złotych dwa grosze) za okres od dnia 11 kwietnia 2017 r. do dnia 26 kwietnia 2017 r.,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 168,79 zł (sto sześćdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy),

III. oddala powództwo w pozostałej części,

IV. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.117,00 zł (pięć tysięcy sto siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

V. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 3.628,63 zł (trzy tysiące sześćset dwadzieścia osiem złotych sześćdziesiąt trzy grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Asesor sądowy Przemysław Kociński

Sygn. akt VIII GC 3110/19

UZASADNIENIE

Powód M. R., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe (...) M. R., wniósł o zasądzenie od pozwanego R. U. (1), prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), kwoty 36.424,81 zł, na którą składała się należność w wysokości 36.256,02 zł wraz z odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 11 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz 168,79 zł stanowiąca równowartość 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu ogłoszonego przez NBP z dnia 31 marca 2017 r. Nadto domagał się zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód sprzedał pozwanemu pięć maszyn stolarskich w postaci: szlifierki Technomax LS, frezarki dolnowrzecionowej FD 2, frezarki górnoprzecionowej FD 3, wyrówniarki JAROMA DVSC, grubościówki S520. Wartość tychże przedmiotów ustalona została na kwotę 55.998,21 zł i została odzwierciedlona w wystawionej w stosunku do pozwanego fakturze VAT z terminem zapłaty określonym na dzień 10 kwietnia 2017 r. Jak

podano, pozwany odebrał przedmiotowy dokument księgowy oraz uiścił na rzecz powoda w drodze dwóch przelewów łączną kwotę 19.742,00 zł z tytułu zapłaty ceny. Pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty i polubownego załatwienia sprawy, jednakże kupujący nie spełnił tego żądania. Wskazał, że przedmiotowe powództwo obejmuje również zwrot kosztów odzyskiwania należności.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 12 sierpnia 2019 r., sygn. akt VIII GNC 3036/19, Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy, VIII Wydziale Gospodarczym, orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

W sprzeciwie od powyższego nakazu, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając powyższe w pierwszej kolejności przyznał, że w dniu 3 kwietnia 2017 r. zawarł z powodem umowę sprzedaży, której przedmiot został szczegółowo wymieniony w fakturze VAT. Niezależnie od tego pozwany zaprzeczył jakoby powodowi przysługiwały obecnie względem niego jakiegokolwiek roszczenia o zapłatę ceny wynikającej z przedmiotowego kontaktu. Wskazał, iż w dniu 6 marca 2017 r. strony zawarły umowę zamiany, na podstawie której nabył od powoda prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej ewidencyjnym numerem 3/16 o powierzchni 0,15.75 ha wraz z prawem własności znajdującego się na tejże nieruchomości murowanego budynku stolarni, stanowiącego odrębny od gruntu przedmiot własności. W akcie notarialnym, powód miał zapewnić, iż nieruchomość jest wolna od wad fizycznych, jednakże po rozpoczęciu użytkowania w budynku ujawniły się problemy związane z kanalizacją. Pozwany w związku z tym dokonał odkrywek na terenie nieruchomości i stwierdził, iż przyłącze kanalizacyjne nie jest wykonane, a rura odprowadzająca ścieki wprowadzona jest w grunt. W tym stanie rzeczy, strona pozwana zleciła wykonanie prac związanych z wykonaniem przyłącza Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. w B.. Wskazany powyżej podmiot zrealizował to zlecenie, za co obciążył pozwanego należnością w wysokości 28.000,00 zł netto, tj. 34.440,00 zł brutto. Dodatkowo, strona pozwana podniosła koszty opłaty poniesionej na rzecz Miejskich (...) sp. z o.o. w B. w wysokości 1.816,02 zł. Wszystko to stanowiło szkodę pozwanego, za którą odpowiedzialność ponosi powód. W związku z tym pismem z 13 kwietnia 2017 r. wezwał go do zapłaty w/w kwot, a następnie pismem z 17 września 2019 r. złożył oświadczenie o potrąceniu tej należności, z wierzitelnością wynikającą z faktury stanowiącej podstawę przedmiotowego powództwa.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód M. R., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe (...) M. R. oraz R. U. (2), prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) od 2015 r. prowadzili rozmowy na temat przejęcia przez pozwanego własności budynków położonych w B. przy ul. (...). Kompleks ten składał się z dwóch budynków – starszego, stanowiącego stolarnię, w której powód prowadził swoją bieżącą działalność oraz nowszego.

Okoliczności bezsporne

W wyniku zawarcia wstępnego porozumienia w kwestii zamiany nieruchomości strony uzgodniły również, iż pozwany będzie mógł od początku 2017 r. w budynkach położonych w w/w lokalizacji wykonywać prace adaptacyjne na poczet przyszłej działalności. W związku z tym powód wykonał drobne prace przygotowawcze do właściwego remontu, zwoził również niezbędny ku temu sprzęt. W tym okresie w budynkach przebywało wyłącznie kilku pracowników pozwanego bądź działających na jego rzecz.

Dowód: zeznania świadków: J. M. – k. 89-90, W. K. – k. 90, przesłuchanie pozwanego – k. 101

Przed zawarciem umowy powód wskazywał pozwanemu, iż budynki przy ul. (...) są podłączone do kanalizacji. Pokazywał mu również nowe rury znajdujące się w piwnicy budynku jak również przekazał projekt budowlany.

Dowód: przesłuchanie powoda – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

W dniu 6 marca 2017 r. doszło do zawarcia pomiędzy powodem a pozwanym umowy zamiany w formie aktu notarialnego, na podstawie której pozwany nabył od powoda prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej ewidencyjnym numerem działki (...) o powierzchni 0.15.75 ha oraz prawo własności znajdującego się na tej nieruchomości gruntowej, stanowiącej odrębny od gruntu przedmiot własności, murowanego budynku stolarni, składającego się z warsztatu i piwnicy o powierzchni użytkowej 211 m², do którego to budynku została dobudowana jego nowa część o powierzchni użytkowej około 500 m², położonych przy ul. (...) w B., a dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, X Wydział Ksiąg Wieczystych w B., prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

W treści umowy powód m.in. złożył oświadczenie, iż w/w nieruchomość jest wolna od wad fizycznych, a przysługujące mu prawa są wolne od wad prawnych.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** akt notarialny – repertorium (...) – k. 23 – 39 akt.

W ramach wzajemnej współpracy strony zawarły również umowę sprzedaży, na podstawie której pozwany nabył od powoda sprzęt stolarski w postaci: szlifierki Technomax LS, frezarki dolnowrzecionowej FD 2, frezarki górnoprzecionowej FD 3, wyrówniarki Jaroma DVSC oraz grubościówki S 520 o łącznej wartości 55.998,21 zł brutto.

Powód wystawił z tego tytułu w dniu 3 kwietnia 2017 r. w stosunku do pozwanego fakturę VAT, z terminem płatności przypadającym na dzień 10 kwietnia 2017 r.

Pozwany na powyższą należność uiszczył w drodze dwóch przelewów łączną kwotę 19.742,00 zł.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** faktura VAT (...) – k. 8 akt.

Po zawarciu umowy zamiany i przejęciu nieruchomości, pozwany przystąpił do wykonywania prac adaptacyjnych oraz mających na celu przeniesienie przedsiębiorstwa. W związku z tym w nabytych budynkach zaczęła funkcjonować znaczna liczba osób. W toku powyższych czynności pracownicy pozwanego zaobserwowali nieprawidłowe działanie kanalizacji sanitarnej w postaci jej niedrożności i cofania się ekskrementów do budynków.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** zeznania świadków: J. M. – protokół elektroniczny na płycie CD k. 92 akt, W. K. – protokół elektroniczny na płycie CD k. 92 akt, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

W związku z tym, iż do nabytej przez pozwanego nieruchomości w trakcie użytkowania jej przez powoda został odłączony dostęp do bieżącej wody, pozwany zmuszony był do ponownego uruchomienia przyłącza wodociągowego, które istniało w rzeczonym budynku. Warunki techniczne do tej czynności zostały wydane 23 lutego 2017 r. W dniu 15 marca 2017 r. nastąpił odbiór techniczny przez Miejskie (...) Sp. z o.o. W protokole odbioru w rubryce miejsce odprowadzania ścieków wpisano – „brak ścieków”.

Protokół odbioru przyłącza wodociągowego został przekazany pozwanemu w dniu 15 marca 2017 r.

Dowód: protokół odbioru przyłącza – k. 47, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

W związku z tym pozwany, zwrócił się do Miejskich (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. o sprawdzenie, czy nieruchomość położona przy ul. (...) w B., jest faktycznie podłączona do sieci sanitarnej.

Po przeprowadzeniu inspekcji kamerą, powyższa spółka wskazała, że przedmiotowa nieruchomość nie posiada kanalizacji sanitarnej podłączonej do sieci miejskiej.

Z tytułu powyższych prac pozwany został obciążony kwotą 1.816,02 zł.

Dowód: wniosek – k. 43, zeznania świadków: J. M. – protokół elektroniczny na płycie CD k. 92 akt, W. K. – protokół elektroniczny na płycie CD k. 92 akt, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

Z uwagi na uzyskane informacje na temat braku kanalizacji pozwany zwrócił się do powoda z prośbą o ich wyjaśnienie. W tym celu odbyło się spotkanie na nieruchomości położonej przy ul. (...) w B., w trakcie którego powód pokazywał miejsce, w którym miało znajdować się przyłącze kanalizacyjne.

Dowód: zeznania świadka W. K. – k. 90, przesłuchanie powoda – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

W związku z powyższym, pozwany zlecił Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. w B. wykonanie prac odkrywkowych mających na celu ustalenie istnienia przyłącza kanalizacyjnego.

W wyniku powyższego ustalono, iż rury wychodzące z budynku zostały skierowane do drewnianej skrzynki zakopanej w ziemi.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** zeznania świadków: J. M. – protokół elektroniczny na płycie CD k. 92 akt, A. B. – k. 99, przesłuchanie pozwanego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

W następstwie ustalenia braku przyłącza kanalizacji sanitarnej pozwany zlecił jego wykonanie Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. w B., który to podmiot wykonał powierzone zadanie w całości.

Odbiór techniczny przyłącza nastąpił w dniu 22 maja 2017 r.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** protokół obioru i włączenia przyłącza – k. 46 akt, mapa inwentaryzacyjna – k. 48 akt, zeznania świadków: J. M. – protokół elektroniczny na płycie CD k. 92 akt, A. B. – k. 99, przesłuchanie pozwanego R. U. (1) – protokół elektroniczny na płycie CD k. 102 akt.

W związku z wykonanymi pracami na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w B. w dniu 7 kwietnia 2017 r. wystawił w stosunku do R. U. (1) fakturę VAT opiewającą na kwotę 34.440,00 zł brutto z terminem płatności przypadającym na dzień 21 kwietnia 2017 r.

Powyższe należność została przez pozwanego uiszczona.

Dowód: faktura VAT (...) – k. 44, potwierdzenie zapłaty – k. 45

Pismem z 13 kwietnia 2017 r. pełnomocnik pozwanego wezwał powoda do uiszczenia łącznej kwoty 29.816,00 zł tytułem zwrotu opłat poniesionych za przeprowadzoną inspekcję instalacji oraz kosztów netto wybudowania przyłącza kanalizacyjnego.

W dniu 18 kwietnia 2017 r. pozwany wystawił oraz wysłał w stosunku do powoda fakturę VAT z tytułu kosztów związanych z wykonaniem przyłącza kanalizacyjnego oraz wykonania jego inspekcji przez (...) Sp. z o.o. o łącznej wartości 36.256,02 zł brutto. Termin płatności został określony na dzień 25 kwietnia 2017 r.

Okoliczności bezsporne, a nadto **dowód:** pismo z dnia 13 kwietnia 2017 r. – k.49 – 50 akt, faktura VAT FS (...) – k. 88 akt.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 36.256,02 zł tytułem pozostałej należności wynikającej z faktury VAT nr (...) r. pod rygorem skierowania sprawę na drogę postępowania sądowego.

Powyższe zostało odebrane przez pozwanego w dniu 26 kwietnia 2017 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 9-10

Pismem z 17 września 2019 r. pozwany, działając za pośrednictwem pełnomocnika, skierował do powoda oświadczenie o potrąceniu wierzytelności wynikającej z faktury VAT nr (...) r. w kwocie 36.256,02 zł z wierzytelnością mu przysługującą w kwocie 36.256,02 zł, a wynikającą z faktury VAT nr (...) z dnia 18.04.2017 r.

Okoliczność bezsporna, a nadto **dowód:** oświadczenie o potrąceniu

Wysokość niezbędnych kosztów wykonania przyłącza kanalizacyjnego z uwzględnieniem prac odkrywkowych podjętych na etapie poprzedzającym jego wykonanie w związku z ustaleniem przyczyn wad budynku oraz opłaty poniesionej w związku z monitoringiem (...) Sp. z o.o. (1.816,02 zł), przy zastosowaniu średnich cen usług i materiałów budowlanych obowiązujących w województwie kujawsko – pomorskim w pierwszym półroczu 2017 r. wynosiła:

- przy wykonywaniu prac odkrywkowych sposobem ręcznym – 20.070,51 zł netto, tj. 24.686,73 zł brutto,
- przy wykonywaniu prac odkrywkowych sposobem mechanicznym – 19.968,69 zł netto, tj. 24.561,49 zł brutto.

Roboty prowadzone na zlecenie pozwanego miały charakter interwencyjny, jednakże nie spełniały kryterium „trybu pilnego”. Nie jest uzasadnionym przejmowanie dla tego typu prac ekstraordynaryjnej stawki roboczogodziny.

Koszty faktycznie poniesione przez pozwanego na wykonanie prac poszukiwawczych i naprawczych, a wynikające z faktury VAT (...).2017 r., mieszczą się w cenach występujących na rynku usług budowlanych i instalacyjnych, przy uwzględnieniu ich charakteru oraz zlecenia w trybie nagłym.

Dowód: pisemna opinia biegłego sądowego R. P. – k. 117 – 160 akt, pisemna opinia uzupełniająca biegłego – k. 203 – 217 akt, ustna opinia uzupełniająca biegłego – protokół elektroniczny na płycie CD k. 120 akt

W okresie od 16 marca 2016 r. do 28 marca 2019 r. pozwany był udziałowcem oraz pełnił funkcję zastępcy prezesa zarządu Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w B..

Dowód: informacja odpowiadająca odpisowi pełnemu z Rejestru Przedsiębiorców KRS – k. 65-71

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, a także dokumentów i wydruków przedłożonych przez strony, których autentyczność nie budziła wątpliwości oraz w oparciu o zeznania świadków J. M., W. K. i A. B., a także przesłuchanie stron, tj. M. R. i R. U. (1) oraz opinie sporządzone przez biegłego sądowego R. P..

Na przymiot wiarygodności w zdecydowanej części zasługiwały zeznania powyżej wskazanych świadków, albowiem były jasne i logiczne, a ponadto korespondowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Pojawiające się nieścisłości w zeznaniach świadka J. M. w zakresie lat w jakich miały być przeprowadzone prace pozwanego, w ocenie Sądu nie mogły wpłynąć na powyższą ocenę, gdyż mogły wynikać wyłącznie z niepamięci. Poza tym kwestia ta (a więc rok wykonania przyłącza) jednoznacznie wynikała z dokumentów i nie była pomiędzy stronami sporne. Warto również wskazać, iż przedmiotowi świadkowie szczegółowo odnosili się wyłącznie do kwestii, co do których posiadali bezpośrednią wiedzę, zaś w pozostałym zakresie jasno wskazywali, iż nie są w stanie udzielić jednoznacznych informacji.

Dowód z przesłuchania powoda w ocenie Sądu zasługiwał jedynie w części na wiarygodność. W szczególności brak było podstaw do przyjęcia, iż pozwany posiadał wiedzę o stanie kanalizacji przedmiotowej nieruchomości, jeszcze przed jej nabyciem. Okoliczności te nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym, a nadto były sprzeczne twierdzeniami strony przeciwnej. Żadne tego typu wskazanie nie znalazło się w szczególności w treści umowy zamiany. Poza tym chronologia czynności podejmowanych przez pozwanego w zakresie sprawdzania i wykonywania przyłącza wskazywała, iż wszystkie one rozpoczęły się dopiero po zawarciu umowy zamiany. Powyższe, w połączeniu z zasadami doświadczenia życiowego prowadziło do wniosku, iż twierdzenia podnoszone w tym zakresie przez powoda były sprzeczne z całością materiału dowodowego. Nie sposób uznać, iż potwierdzeniem wiedzy pozwanego był protokół odbioru przyłącza wodociągowego. Ten bowiem miał miejsce w dniu 15 marca 2017 r., a więc po zawarciu umowy zamiany. Jako niewiarygodne Sąd ocenił wskazanie powoda co do bardzo szerokiego zakresu

prac wykonywanych przez pozwanego przed zawarciem umowy zamiany – powyższe było niezgodne z zeznaniami świadków jak też dowodem z przesłuchania pozwanego. W pozostałym zakresie rzeczony dowód, jako jasny i logiczny oraz znajdujący potwierdzenie w pozostałym zebranych w sprawie materiałem dowodowym, Sąd uznał za wiarygodny i tym samym zasługujący na uwzględnienie.

Sąd nie znalazł również podstaw do kwestionowania dowodu z przesłuchania pozwanego albowiem twierdzenia przez niego podnoszone znalazły swoje potwierdzenie w zgromadzonych dowodach. Nadto w dużej części stanowiły okoliczności bezsporne, przyznane przez stronę inicjującą niniejsze postępowanie. Przy rzeczonyj ocenie Sąd miał również na uwadze to, że jako strona postępowania był bezpośrednio zainteresowany korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem, które to w przeważającej części zależało właśnie od kwestii faktycznych.

Sąd zaaprobował opinię wydaną biegłego sądowego z dziedziny budownictwa hydrotechnicznego oraz instalacji sanitarnych R. P.. Biegły ustalił niezbędne koszty wykonania przyłącza kanalizacyjnego z uwzględnieniem prac odkrywkowych podjętych na etapie poprzedzającym jego wykonanie, w związku z ustaleniem przyczyn wad budynku, przy zastosowaniu średnich cen usług

i materiałów budowlanych obowiązujących w województwie kujawsko – pomorskim w pierwszym półroczu 2017 r. W ocenie Sądu biegły w sposób jasny i logiczny odpowiedział na zawarte w tezie dowodowej pytania oraz następnie zastrzeżenia strony pozwanej, a swoje konkluzje poparł szczegółowymi wyliczeniami w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia zawodowego. Warto również odnotować, iż ostatecznie żadna ze stron niniejszego postępowania nie kwestionowała postawionych przez niego tez

Zaznaczyć należało również, iż przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym ocenia on wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał szeroki zakres okoliczności faktycznych, które nie były kwestionowane w toku postępowania. Nie budziło bowiem wątpliwości, iż strony łączyła współpraca gospodarcza, na podstawie której pozwany stał się użytkownikiem wieczystym nieruchomości przysługującej uprzednio powodowi oraz właścicielem znajdujących się na niej budynków. Nie było również spornym, iż w 2017 r., pozwany nabył od strony inicjującej niniejsze postępowanie urządzenia o łącznej wartości 55.998,21 zł i został z tego tytułu obciążony stosowną fakturą VAT. Dla obrony przeciwko podnoszonym wobec niego twierdzeniom, pozwany podnosił jednakże, że prawo użytkowania wieczystego oraz własność budynków, którą nabył od powoda na podstawie umowy zamiany posiadała wady w postaci braku kanalizacji sanitarnej, w związku z czym poniósł szkodę w postaci kosztów prac odkrywkowych i wykonania przyłącza, zamykające się kwotą 36.256,02 zł brutto. W tym stanie rzeczy, pozwany zarzucał, iż dokonał potrącenia wzajemnych wierzytelności stron, a zatem roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu wygasło, i z tego tytułu nie zasługiwało na uwzględnienie. Co istotne, w toku postępowania strona powodowa przyznała, iż przedmiotowa nieruchomość faktycznie nie posiadała instalacji kanalizacyjnej jak również to, że strona pozwana dokonała jej budowy i podłączenia do sieci. Nadto powód nie podważał twierdzeń pozwanego co do tego, iż otrzymał fakturę VAT wystawioną z tytułu kosztów poniesionych w związku z wykonaniem powyższych czynności wraz z wezwaniem do zapłaty, a następnie oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności stron. Jedyne twierdzenia kwestionowane przez stronę powodową dotyczyły wiedzy pozwanego co do stanu nieruchomości w dniu zawarcia umowy, w tym co braku instalacji kanalizacyjnej, a także zagadnienie wysokości kosztów związanych z naprawą kanalizacji, które według niego opiewały na kwotę niższą niż wskazywał na to pozwany.

Na wstępie wskazać zatem należało, iż podstawę prawną roszczenia powoda stanowił art. 535 k.c., zgodnie z którym, przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Do podstawowych obowiązków sprzedawcy należy zatem przeniesienie na kupującego własności sprzedawanej rzeczy oraz wydanie jej kupującemu. Z kolei do podstawowych obowiązków kupującego należy odebranie rzeczy oraz zapłacenie ceny. Tym samym obowiązkiem

sprzedającego jest dokonanie przewłaszczenia rzeczy na rzecz kupującego, przy czym jednocześnie ma on roszczenie względem kupującego o zapłatę ceny.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając materiał zgromadzony w aktach sprawy oraz stanowisko stron niniejszego postępowania, nie ulegało wątpliwości, iż pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy, jej wykonania i tym samym powstania po stronie pozwanego obowiązku zapłaty za zakupiony towar. Nie było też rzeczą sporną, iż z tego tytułu na R. U. (1) spoczywał obowiązek uiszczenia kwoty dochodzonej pozwem, a więc 36.256,02 zł.

Pozwany na swoją obronę w przedmiotowej sprawie podniósł zarzut potrącenia wierzytelności powoda wynikającej z faktury objętej niniejszym roszczeniem z jego wierzytelnością wynikającą z faktury VAT nr (...). Powyższa wierzytelność miała dotyczyć poniesionych kosztów związanych z pracami dotyczącymi wykonania przyłącza kanalizacyjnego.

Przechodząc do oceny powyższego zarzutu, w pierwszej kolejności należało poczynić pewne uwagi natury ogólnej. Zgodnie z art. 498 § 1 k.p.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Jednakże, dla uznania, że potrącenie wywołało skutek prawny w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności, nie wystarczy samo powołanie się przez składającego oświadczenie o potrąceniu na fakt przysługiwania mu wierzytelności przeznaczonej do potrącenia; istnienie tej wierzytelności należy udowodnić (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 10 lipca 2009 r. ACa 416/09, LEX nr 756580).

Potrącenie jest instytucją prawa materialnego. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Potrącenie następuje drogą jednostronnego oświadczenia materialnoprawnego wywołującego skutek prawny niezależnie od woli uprawnionego do wierzytelności objętej potrąceniem i od chwili złożenia go w taki sposób, ażeby druga strona mogła zapoznać się z jego treścią (art. 499 k.c. i 61 k.c.).

Ponadto od potrącenia jako czynności materialnoprawnej odróżnić trzeba zarzut potrącenia będący czynnością procesową. Oświadczenie o potrąceniu, o którym mowa w art. 499 k.c., jest czynnością materialnoprawną powodującą – w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. – odpowiednie umorzenie wzajemnych wierzytelności, natomiast zarzut potrącenia jest czynnością procesową, polegającą na żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części z powołaniem się na okoliczność, że roszczenie objęte żądaniem pozwu wygasło wskutek potrącenia. Oświadczenie o potrąceniu stanowi, zatem materialnoprawną podstawę zarzutu potrącenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. II CSK 243/08).

Swoboda wyboru formy zgłoszenia zarzutu potrącenia (art. 60 k.p.c.) i podleganie jedynie ogólnym wymaganiom dotyczącym zarzutów, nie oznacza jednak dowolności w jego formułowaniu. Poza wymienionym już wymogiem oświadczenia o potrąceniu pozwany powinien zindywidualizować swoją wierzytelność, skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością powoda, wskazać przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. III CSK 317/11, LEX nr 1229968).

Jak więc wynika z zacytowanych wyżej przepisów, wierzytelności, które zostają objęte potrąceniem muszą spełniać cztery podstawowe, wyrażone w art. 498 k.c. przesłanki, a więc: wzajemność, jednorodzajowość, wymagalność oraz zaskarżalność. Prócz tego podstawowym warunkiem, będącym niejako przedpołem dla tych wskazanych uprzednio, jest wykazanie, że konkretna wierzytelność faktycznie istnieje. Obowiązek ten spoczywa oczywiście na tej stronie, która wyprowadza z rzeczonyj instytucji korzystne dla siebie skutki prawne.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu zgłoszony zarzut potrącenia zasługiwał na uwzględnienie w całości z tego względu, iż pozwany przede wszystkim wykazał, iż faktycznie przysługiwała mu w stosunku do powoda

wierzytelność wskazana w oświadczeniu o potrąceniu. Jednocześnie spełnione zostały wszystkie wskazane wyżej przesłanki warunkujące możliwość skorzystania z instytucji potrącenia.

Odnosząc się natomiast do szczegółowej oceny zgłoszonego przez pozwanego roszczenia, co stanowiło główny zarzut strony powodowej, należało wskazać, iż jasnym było, iż pozwany swoją wierzytelność wywodził z art. 471 k.c. oraz 472 k.c. co jednoznacznie wskazano w toku pierwszej rozprawy.

Według pierwszego z przywołanych przepisów dłużnik jest obowiązany do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odszkodowanie za niewykonanie umowy dochodzone na podstawie art. 471 k.c. jest świadczeniem mającym powetować szkodę spowodowaną niewłaściwym działaniem lub zaniechaniem dłużnika. Jest to roszczenie o innym charakterze niż roszczenie o wykonanie umowy. Ma ono na celu wyrównanie uszczerbku wywołanego nieprawidłowym zachowaniem kontrahenta, a nie wymuszanie na nim zobowiązania zgodnie z treścią umowy. Odpowiedzialność kontraktowa znajduje zastosowanie w stosunkach między wierzycielem i dłużnikiem, którzy są stronami określonego stosunku zobowiązaniowego. W myśl zaś art. 472 k.c., jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności.

Podkreślić więc w świetle powyższego należało, iż odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje, jeżeli spełnione zostaną następujące przesłanki: 1) szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego; 2) szkoda musi być spowodowana niewykonaniem lub nienależyte wykonanym zobowiązaniem przez dłużnika, za który to ponosi odpowiedzialność; 3) istnienie związku przyczynowego między faktem nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania a poniesioną szkodą.

Ciężar dowodu istnienia wymienionych przesłanek w świetle art. 6 k.c. spoczywa na wierzycielu jako osobie, która z tychże faktów wywodzi skutki prawne. W niniejszej sprawie tenże obowiązek spoczywał na pozwanym jako osobie, która z tychże faktów wywodzi skutki prawne (wyrok SA w Lublinie z dnia 19 lutego 2013 r., I ACa 717/12, LEX nr 1314796). Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą.

Abstrahując od powyższego warto również podkreślić, iż przepis art. 361 § 1 k.c. ustanawia przy tym regułę, zgodnie z którą zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W § 2 ustawodawca sprecyzował, że w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Przepisy te wyrażają zasadę pełnego odszkodowania oraz normalnego związku przyczynowego.

Z kolei przepis art. 363 § 1 k.c. przewiduje, że naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Przechodząc do rozważań merytorycznych na wskazanych wyżej przesłankami należało w pierwszej kolejności odnieść się do kwestii wystąpienia szkody w majątku wierzyciela (w tym przypadku pozwanego) i jej wysokości. W tym zakresie, jak podniesiono wyżej, nie było zagadnieniem spornym samo wykonanie prac odkrywkowych, a następnie przyłączeniowych przez pozwanego, co znalazło potwierdzenie w stanowisku powoda zajęтым w toku pierwszej rozprawy. Poza tym w ocenie Sądu kwestia ta jednoznacznie wynikała z przedłożonych przez pozwanego dokumentów oraz przeprowadzonych w tym zakresie osobowych źródeł dowodowych. Podobnie należało ocenić zagadnienie prac inspekcyjnych kamerą wykonanych przez (...) Sp. z o.o. – w tym zakresie nie tylko w aktach znajdował się stosowny

wniosek o przeprowadzenie takowych czynności, ale ich faktyczne wykonanie zostało potwierdzone za pośrednictwem zeznań świadków oraz dowodu z przesłuchania pozwanego. Tym samym rozważania nad rzeczoną kwestią skupiały się więc w zasadzie do zagadnienia uzasadnionej wysokości przedmiotowej szkody, która to wartość była kwestionowana przez M. R..

W tym zakresie, na wniosek strony pozwanej, przeprowadzony został dowód z opinii biegłego sądowego, który dokonał oceny przeprowadzonych prac i wyliczenia kosztów wykonania przyłącza kanalizacyjnego z uwzględnieniem prac odkrywkowych podjętych na etapie poprzedzającym jego wykonanie przy zastosowaniu średnich cen usług i materiałów budowlanych obowiązujących w województwie kujawsko – pomorskim w pierwszym półroczu 2017 r. Wyliczenia przeprowadzone przez specjalistę opiewały na kwoty 24.686,73 zł brutto przy wykonywaniu prac odkrywkowych sposobem ręcznym oraz 24.561,49 zł brutto przy wykonywaniu prac odkrywkowych sposobem mechanicznym. Nie kwestionując w żaden sposób przedmiotowych wartości, należało wskazać, iż w ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy nie mogły one stanowić podstaw do ustalania wysokości poniesionej szkody.

Zauważyć bowiem należało, iż pojęcie szkody, którym posługuje się ustawodawca w art. 361 k.c., nie zostało zdefiniowane. W doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, że szkodą w ścisłym znaczeniu jest uszczerbek majątkowy, czyli zmniejszenie się majątku wskutek pewnego zdarzenia, z wyłączeniem przypadków, gdy zmniejszenie zależy całkowicie od woli osoby, której majątek uległ zmniejszeniu. Uszczerbek w majątku w postaci straty może polegać na zmniejszeniu majątku, lecz także na powstaniu nowych lub zwiększeniu się istniejących zobowiązań (pasywów). Przyjmuje się, że szkoda majątkowa w postaci straty (*damnum emergens*) obejmuje zarówno zmniejszenie się aktywów, jak i zwiększenie się pasywów.

Przenosząc powyższe wskazania na grunt niniejszej sprawy, trzeba stwierdzić, że pozwany wykazał, iż w związku z podjętymi pracami mającymi na celu ustalenie stanu przyłącza, a następnie jego wykonania, jego majątek został uszczuplony o kwotę wynikającą z oświadczenia o potrąceniu. Inaczej mówiąc, po wystąpieniu zdarzenia będącego przyczyną szkody, nastąpiła zmiana w majątku poszkodowanego, polegająca na konieczności wydatkowania środków na zapłatę za świadczone usługi. Środki te nie miały charakteru hipotetycznego, lecz stanowiły realne obciążenie majątku pozwanego. Co więcej, pomimo, iż były one wyższe niż koszty wyliczone przez biegłego, nie stanowiły wynagrodzenia niemieszczącego się w realiach rynkowych, w tym nie odbiegały rażąco od przyjętego przez specjalistę kosztorysu. Jasno stwierdził on bowiem w toku ustnej opinii uzupełniającej, iż w jego ocenie taką kwotę jaka została ustalona pomiędzy pozwanym a wykonawcą można było zapłacić. To zaś w ocenie Sądu miało decydujące znaczenie dla oceny wysokości rzeczonych kosztów. Podkreślenia bowiem wymagało, iż biegły ma za zadanie wskazać zakres prac, które należy podjąć by wykonać daną usługę oraz wyliczyć koszty, które w jego ocenie standardowo należy ponieść za danego typu czynności. To jednak nie może zostać uznane za wiążące wskazanie dla wszystkich usługodawców. Logicznym jest bowiem, iż w warunkach wolnorynkowych w obrocie funkcjonują różne podmioty, które w sposób co do zasady autonomiczny kształtują stosowane przez siebie stawki. Brak jest bowiem jakichkolwiek wiążących, normatywnych wskazań, co do maksymalnych dopuszczalnych cen w przypadku usług, które były świadczone na rzecz pozwanego. Jednocześnie, o ile powyższe pozostają w tzw. granicach rynkowych, nie sposób uznać, iż stanowią wartości nadmierne. Inaczej mówiąc – jeżeli koszt określonych prac nie odbiega w sposób rażący od modelu standardowego, stanowiącego siłą rzeczy wyraz pewnej średniej, brak jest podstaw do kwestionowania zasadności takowych. To bowiem wyłącznie od poszkodowanego zależy to z usług jakiego podmiotu skorzysta i jeżeli wartości z tego tytułu poniesione mieszczą się w zakreślonych wyżej granicach nie sposób uznać, iż nie stanowią one normalnych następstw działania lub zaniechania.

Odnosząc powyższe więc do okoliczności niniejszej sprawy – skoro jasnym było, iż pozwany poniósł określony koszt tytułem prac związanych z wykonaniem przyłącza kanalizacyjnego i ten mieścił się w warunkach rynkowych, co zostało potwierdzone opinią biegłego, uzasadnionym była konstatacja, iż powyższe, a nie wartości podane przez specjalistę, stanowiło faktyczną szkodę R. U. (1). W zakresie natomiast opłaty poniesionej na rzecz (...) Sp. z o.o. należało wskazać, iż jej wysokość nie była kwestionowana przez powoda, co jasno wynikała z oświadczenia jego pełnomocnika z pierwszej rozprawy (k. 89v). W związku z tym ją również należało ocenić jako składającą się na faktyczną szkodę pozwanego.h

Tym samym w ocenie Sądu pozwany wykazał, iż poniósł szkodę w łącznej wysokości 36.256,02 zł.

Na marginesie należało wskazać, iż w ocenie Sądu dla oceny powyższego zagadnienia nie miał znaczenia fakt, iż pozwany w czasie prowadzenia robót był udziałowcem oraz pełnił funkcję zastępcy prezesa zarządu Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w B.. Sam fakt powiązania osobowo-kapitałowego z podmiotem wykonującym na jakiego rzecz usługę nie może prowadzić do zanegowania wysokości kosztów jakimi został on obciążony, zwłaszcza w sytuacji, gdy owe koszty mieszczą się w warunkach rynkowych.

Drugi z elementów niezbędnych do przypisania odpowiedzialności kontraktowej, było wykazanie, iż strona umowy wykonywała ją w sposób nieprawidłowy, nienależyty czy też niepełny. Jak zostało to już wyżej wskazane, ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na stronie, która powoływała się na tę okoliczność, a więc w niniejszym przypadku na pozwanym. W ocenie Sądu sprostał on przedmiotowemu obowiązkowi. Rzeczony naruszenie R. U. (2) upatrywał w tym, iż nieruchomości, która była przedmiotem umowy była obciążana wadami – brakiem kanalizacji – co nie zostało mu przekazane na etapie jej zawierania.

W tym zakresie należało wskazać, że z treści przedłożonej przez pozwanego umowy jednoznacznie wynikało, iż powód złożył jasne oświadczenie, iż nieruchomości będąca przedmiotem zamiany z jego strony jest wolna od wad fizycznych, a przysługujące powodowi prawa są wolne od wad prawnych. Twierdzenie to, jak ustalono w toku postępowania i co przyznał sam powód, miało się jednakże z prawdą, albowiem po rozpoczęciu użytkowania przez pozwanego przedmiotowych budynków okazało się, że nieruchomości nie posiada odpowiedniej instalacji sanitarnej, co prowadziło do jej ciągłej niedrożności i związanych z tym problemów. W stosunku do powyższych faktów powód podnosił, iż na etapie poprzedzającym zawarcie umowy pozwany wiedział bądź musiał wiedzieć o takowej okoliczności. W ocenie Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie dawała jednak podstaw do takowych twierdzeń – wykazanie zaś owej wiedzy spoczywało na stronie powodowej jako stronie twierdzącej. Po pierwsze już treść umowy, zawartej w formie aktu notarialnego, jasno wskazywała na to, iż nieruchomości miała być pozbawiona wad fizycznych. Prócz powyższego rzeczony dokument nie zawierał jakichkolwiek innych oświadczeń w zakresie rzeczywistego stanu nieruchomości. Jest zaś rzeczą logiczną, iż gdyby okoliczność związana z brakiem tak istotnego elementu jak kanalizacja była stronom, a w szczególności pozwanemu znana, zawarłyby stosowne oświadczenie w treści umowy. Po drugie nie sposób przyjąć za powodem, iż pozwany o powyższym musiał wiedzieć w lutym 2017 r., co miało wynikać z protokołu odbioru przyłącza wodociągowego. O ile faktycznie warunki przyłącza zostały wydane w powyższym terminie, o tyle jego odbiór, a w zasadzie ponowne uruchomienie, miało miejsce 15 marca 2017 r. i dopiero wówczas został pozwanemu przekazany omawiany protokół, gdzie stwierdzono brak ścieków. Tłumaczenia zaprezentowane przez pozwanego w tym zakresie w ocenie Sądu były w pełni jasne i logiczne. Dopiero to, w połączeniu ze zgłaszanymi problemami z bieżącym funkcjonowaniem systemu kanalizacji, stanowiło przyczynę do dalszych czynności, czego wyrazem był chociażby pochodzący z tej daty wniosek o wykonanie czynności sprawdzających przez (...) Sp. z o.o. (k. 43). Po trzecie – o wiedzy pozwanego w zakresie braku owego przyłącza nie mogło świadczyć to, że prowadził on po 1 stycznia 2017 r. a przed zawarciem umowy prace adaptacyjne i przygotowawcze. Powyższe bowiem nie miały na tyle intensywnego charakteru, by uznać, iż spowodować musiały stwierdzone następnie problemy. Wynikało to zarówno z rodzaju prac jak i ilości pracowników pozwanego tam wówczas przebywających.

Podsumowując, w ocenie Sądu w dniu zawarcia umowy zamiany pozwany mógł pozostawać w uzasadnionym przypuszczeniu, iż uzyskana przez niego nieruchomości budynkowa posiada wszystkie niezbędne elementy związane z systemem kanalizacyjnym. Powyższe wynikało z oświadczenia powoda zawartego w akcie notarialnym. Nadto miało ono uzasadnienie w okolicznościach faktycznych – widział on bowiem wyprowadzone z budynku rury kanalizacyjne. Nadto sam powód w żaden sposób nie informował go o jakichkolwiek problemach w tym zakresie na etapie poprzedzającym zawarcie umowy. Jednocześnie nie zdołał on wykazać, iż rzeczona wiedza mogła wynikać z jakiegokolwiek innego źródła. W świetle powyższego nie ulegało wątpliwości, iż powód nieprawidłowo wykonał swoją część umowy – przekazał bowiem pozwanemu nieruchomości obciążoną istotną wadą, która nie pozwalała na jej prawidłowe użytkowanie. Definitywnie negatywnie wpływała ona na użyteczność nabytej przez stronę pozwaną nieruchomości.

Omawiane wyżej kwestie ściśle wiążą się zaś z ostatnim elementem odpowiedzialności, a więc związkiem przyczynowym między faktem wystąpienia szkody a działaniem powoda. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie takowy bezsprzecznie istniał. Skoro bowiem w wyniku zatajenia bądź też niewiedzy powoda, pozwany wszedł w posiadanie nieruchomości bez przyłącza kanalizacyjnego, to normalnym oraz typowym tego skutkiem jest przeprowadzeniem stosownych prac w kierunku jego wykonania, czego następstwem jest powstanie kosztów z nimi związanych. Z uwagi na istniejącą część rzeczonoego systemu (w postaci rur wyprowadzonych z budynku) uzasadnionym było również uprzednie podejmowanie czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie rzeczywistego stanu instalacji. Obie składowe w ocenie Sądu w pełni pozostawały ze sobą w adekwatnym związku przyczynowym.

Podsumowując, w ocenie Sądu, wszystko powyższe świadczyło więc o tym, iż w niniejszej sprawie pozwany wykazał wszystkie przesłanki odpowiedzialności powoda z art. 471 k.c., w szczególności wystąpienia po jego stronie szkody oraz nieprawidłowość w zachowaniu powoda i tym samym wykazał istnienie wierzycelności mu przysługującej.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu pozwany złożył powodowi skuteczne oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzycelności stron, czym doprowadził do ich niemalże całkowitego wygaśnięcia. Powyższe de facto zostało potwierdzone przez samego powoda, który wskazał, iż otrzymał zarówno fakturę VAT wystawioną przez pozwanego, mogącą stanowić również wezwanie do zapłaty, jak i następnie pismo o kompensacie roszczeń (co wynikało z treści odpowiedzi na sprzeciw). Tym samym spełnione zostały formalne przesłanki dla możliwości przyjęcia skuteczności złożonego oświadczenia o potrąceniu. Jedynie na marginesie należało wskazać, iż fakt, że zostało ono złożone przez pełnomocnika, nie mógł świadczyć o jego nieskuteczności – jak bowiem wynikało z treści pełnomocnictwa znajdującego się w aktach sprawy, upoważniało ono również to tego rodzaju czynności. To, iż mogło ono nie zostać dołączone do samego oświadczenia, nie mogło mieć wpływu na wadliwość oświadczenia – w rzeczywistości bowiem zostało ono złożone przez uprawnioną osobę.

W tym stanie rzeczy Sąd doszedł do wniosku, że roszczenia przysługujące stronom uległy wzajemnej kompensacji (oba bowiem opiewały bowiem na tę samą kwotę), a zatem zgłoszone w pozwie roszczenie w zakresie należności głównej wygasło. To zaś powodowało, iż nie było ono uzasadnione i prowadziło do oddalenia powództwa, o czym orzeczono w pkt III sentencji wyroku.

Jednocześnie jednak należało mieć na względzie to, iż zgodnie z art. 499 zd. 2 k.c. oświadczenie o potrąceniu ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Statuuje to zasadę retroaktywnego skutku potrącenia, więc od momentu wypełnienia się przesłanek, o których mowa w art. 498 k.c. Konsekwencją powyższego jest przede wszystkim uniknięcie konieczności uwzględniania upływu czasu od chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, do dnia złożenia oświadczenia o kompensacie. Dotyczy to w szczególności naliczanych w tym okresie odsetek (tak W. Kurowski [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna (art. 353-534), red. M. Frasz, M. Habdas, Warszawa 2018, art. 499).

W świetle powyższego pomimo złożenia oświadczenia o potrąceniu dopiero w 2019 r. należało uznać, iż skutek umorzenia wzajemnych wierzycelności nastąpił w momencie, w którym owo potrącenie było możliwe. To zaś miało miejsce 26 kwietnia 2017 r. W tym bowiem dniu wymagalna stała się faktura nr (...) wystawiona przez pozwanego. Z racji, iż pozostałe przesłanki potrącenia w rzeczonoj dacie już nastąpiły, należało wskazać, iż to właśnie w tym dniu doszło do umorzenia wierzycelności powoda. Konsekwencją powyższego było jednak to, iż przez okre do rzeczonoego dnia pozwany pozostawał w opóźnieniu w zapłacie należności objętej fakturą objętą pozwem. Tym samym, mając na uwadze art. art. 481 § 1 i 2 k.c. koniecznym było uwzględnienie roszczenia powoda w zakresie odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 36.256,02 zł od dnia 11 kwietnia 2017 r. (dzień po dniu płatności wynikającym z faktury) do dnia 26 kwietnia 2017 r. O powyższym orzeczono w punkcie I wyroku.

Oprócz świadczenia z tytułu zapłaty za sprzedane pozwanemu sprzęty, przedmiotem niniejszego postępowania była rekompensata za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (t.j. Dz. U. 2019, poz. 118 ze zm., uprzednio „o terminach zapłaty w transakcjach handlowych”). Zgodnie art. 2 pkt 1 tej ustawy, stosuje się ją do transakcji handlowych, których

wyłącznymi stronami są przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy Prawo przedsiębiorców. Stosownie zaś do art. 4 ust 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. 2019, poz. 1292, ze zm.) przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Natomiast w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych transakcja handlowa – stosownie do art. 4 pkt 1 – to umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Mając na uwadze strony niniejszego procesu oraz charakter istniejących pomiędzy nimi transakcji, w ocenie Sądu nie ulegało wątpliwości, iż spełnione zostały przesłanki do objęcia ich zapisami cytowanej ustawy.

Zgodnie zaś z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 bez wzywania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu Euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne. W orzecnictwie sądowym utrwalił się przy tym pogląd, zgodnie z którym rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 w/w ustawy, przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15, Legalis).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy nie ulegało wątpliwości, że pozwany nie uregulował świadczenia ciążącego na nim względem powoda w terminie. To bowiem nastąpiło w całości dopiero w dniu 26 kwietnia 2017 r. w związku z retroaktywnym skutkiem oświadczenia o potrąceniu. Tym samym jasnym było, iż strona powodowa nabyła uprawnienie do odsetek z tytułu opóźnienia, co jednocześnie spowodowało, iż przysługiwało jej również prawo do domagania się od pozwanego rekompensaty z tytułu kosztów odzyskiwania wierzytelności. Powód miał zatem prawo domagać się zapłaty kwoty 168,79 zł tytułem równowartości wspomnianej kwoty 40 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności o czym orzeczono w punkcie II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. Zgodnie z powyższym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powód wygrał jedynie w nieznaczonej części, w której zasądzono część odsetek za opóźnienie oraz rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, oddalono natomiast pozostałe jego roszczenia, w tym zakresie należności głównej. Tym samym w ocenie Sądu, wygrał tylko co do nieznaczonej części swego żądania. Z tego względu należało uznać go za przegrywającego sprawę w całości. Winien on w związku z tym zwrócić pozwanemu wszystkie koszty procesu, na które złożyły się kwota 17 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa, 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego, ustalona w oparciu o przepis § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265) oraz 1.500 zł tytułem zaliczki na poczet opinii biegłego. Łącznie Sąd zasądził więc w punkcie IV wyroku od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.117 zł.

Wynagrodzenie biegłego za sporządzenie opinii pisemnej opiewało na kwotę 5.128,63 zł przy czym pozwany uiścił z tego tytułu zaliczkę w kwocie 1.500,00 zł. W związku z tym, na podstawie art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zasądził od powoda jako strony przegrywającej proces, na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 3.628,63 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Asesor sądowy Przemysław Kociński